

90-річчя академіка НАН України Ю.П. ЗАЙЦЕВА

Видатний український гідробіолог, доктор біологічних наук (1965), професор (1968), академік НАН України (1997) **Ювеналій Петрович Зайцев** народився 18 квітня 1924 р. у с. Байрамча Аккерманського повіту (нині — с. Миколаївка-Новоросійська Саратського району Одеської області). Після закінчення в 1949 р. Одеського університету працював у ньому до 1956 р. в. о. завідувача гідробіологічної станції. Згодом перейшов до Одеської біологічної станції Інституту гідробіології АН УРСР (нині — Одеський філіал Інституту біології південних морів НАН України). Обіймав посади завідувача відділу гіпонейсто-ну (1966—1972), керівника філії (1972—1989), головного наукового співробітника (1990—2011), радника при дирекції (з 2011 по теперішній час).

Наукові дослідження Ювеналія Петровича стосуються питань біології Чорного, Азовського, Каспійського, Середземного, Карибського морів, Мексиканської затоки; біорізноманіття й проблем охорони морського середовища. Він описав нову життєву форму морських організмів — нейстон, заклав наукові основи морської нейстонології. Ю.П. Зайцев сформулював концепцію контурних угруповань організмів моря. Виокремив 5 контурних біотошів, кожному з яких притаманні свої групи організмів, що пристосувалися до специфічних умов існування. Разом із Г. Полікарповим він провів комплексні дослідження, які дозволили відкрити оксифільні види (бактерії, водорості, гриби) в донних відкладах Чорного моря на глибині 2200 м.

Ю.П. Зайцев — віце-президент Гідроекологічного товариства України (з 1994). Його удостоєно почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2003) та премії ім. І.І. Шмальгаузена НАН України (1996). За свої роботи в галузі біології, екології та охорони живих ресурсів Чорного моря Ю.П. Зайцев, вперше серед учених України, одержав дві нагороди Міжнародної комісії з охорони Чорного моря від забруднення: «Срібний дельфін» на відзначення вагомих досягнень у галузі науки про Чорне море (2006) та «Кришталева медаль» за видатні заслуги в охороні середовища Чорного моря (2009).